

Izhaja vsak dan

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto peti; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnine, plačila

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doplačila naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Vsprejem delegacij od strani cesarja.

(Izjavno poročilo)

DUNAJ 16. Točno ob 12. uri prišli so člani ogrske delegacije pod vodstvom podpredsednika pl. Szella v prestolno dvorano. Nagovor na cesarja imel je mesto obolelega predsednika, grofa Julija Szaparyja, podpredsednik pl. Szell, na kar je vladar odgovoril, prestolnim govorom. Na to je ministerski predsednik predstavil cesarju člane delegacije.

Ob 1. uri popoldne pa so prišli v prestolno dvorano člani avstrijske delegacije pod vodstvom predsednika dr. barona Gautscha. Na predsednikov nagovor odgovoril je cesar s prestolnim govorom. Na to je ministerski predsednik predstavil cesarju člane avstrijske delegacije. Potem je cesar odšel v dvorano za avdienco in je posamezne člane delegacije počastil s govorom. Posameznim točkam prestolnega govora so delegati živahno pritrjevali. Svršek prestolnega govora pa so delegati pozdravili »Živio!«-klici.

Nagovor barona Gautscha.

Predsednik baron Gautsch je v nagovoru na cesarja zatrjeval vladarja o trdnosti zvestosti, iskreni ljubezni in spoštovanju in mu zagotovil, da delegacija vestno prouči predložene zakonske predloge v svesti si odgovornosti, katero nosi nasproti položaju države in izbornosti vojske, kakor tudi nasproti gospodarskemu položaju vojske. S posebnim zadovoljstvom pa je predsednik pozdravil ohranjanje miru, kar da ima posebno o obnovljivanju trgovinskih pogojev veliko vrednost. Govornik je nadalje izjavil, da vidi delegacija v pogostih obiskih inozemskih vladarjev dragoceno poročilo za ohranjanje miru in utrjenje naših dobrih odnosov z drugimi državami. Posebno pa da ti obiski navdajajo državljanse s ponosom in veseljem, ker dokazujejo, kako visoko spoštuje našega vladarja ves svet. »Kakor mi — zaključil je govornik — občudujemo tudi vladarji in narodi tujih držav modrost, miroljubje in visoko vladarsko pojmovanje Vašega veličanstva, ki vam nobena žrtva ni prevelika, da povspesujete blagostanje narodov Vašega veličanstva.« Koncem svojega govora vskliknil je predsednik: »Bog blagoslovi, Bog ščiti, Bog ohrani Vaše veličanstvo!«

Prestolni govor.

Prestolni govor, s katerim je cesar odgovoril na nagovor obeh delegacijskih predsednikov, se glasi:

»Zagotovilo Vaše zveste udanosti me iskreno zadovoljuje. Žalostjo se moram najprej spominjati v letošnjem letu dogodivše se smrti načelnika katoliške cerkve, Nj. svetosti Leva XIII., na čegar vzvišeno osebo je ves katoliški svet gledal z občudovanja vredno udanostjo.

Vnanji položaj monarhije kaže tudi o zadnjem zasedanju delegacij popolnoma zadovoljujočo sliko. Valed obnovljenja trozveze, dogodivšega se lansko leto, je ta zanesljivi temelj naše politike zopet postavljen za bodočnost. Moja vlada neprestano goji tesno sporazumljenje z rusko državo glede dogodkov na balkanskem poluotoku, katero povspeši mirno rešenje tamkaj navstalih vprašanj. Macedonska ustaja je soglasnej akciji obeh držav naložila skrb za vzdrževanje miru, posestnega stanja in reda v dotičnih pokrajinah. Podpirani po ostalih državah, se monarhija in Rusija, svobodne kakoršne koli egoistične tendence in le v interesu evropskega miru, skupno truditi, da na jedni strani dovedeti Turčijo do uvedanja odredov, ki naj zboljšajo položaj njenim krščanskim podanikom, na drugi strani pa Bolgarijo odvračajo od podpiranja ustaje. Na to povdarja pristolni govor, da so obiski nemškega, ruskega in angleškega vladarja podali letos avstro-ogrski vladi novih prilik za povspesevanje iskrenih mejsebojnih odnosov.

Potem nadaljuje prestolni govor: »V Srbiji se je valed zločina, ki je moral vsakega krepostnega človeka navdati z grozo, dogodila sprememba dinastije. Nadejati se je, da se bo ta dežela pod novim vladarstvom navajala k moralnemu prerojenju in provspesujočji bodočnosti.

Moja vojna uprava se v svojih zahtevah drži t. l. dovoljenih mej. V kratkem se zaključijo vprašanja o novih brzostrelnih poljskih topovih. Kaže se torej potrebno, da se v prihodnjem letu začne z izdelovanjem, v kar zahteva vojna uprava potrebna denarna sredstva. Povišane zahteve moje vojne mornarice so odredene za pomnoženje osebja in za gradnjo ladij. Vedni kulturni razvoj okupiranih dežel ni bil niti letos pretrgan in četudi je v tem letu Bosna in Hercegovina delomično trpela od slabe letine, bosti ti dve pokrajini vseeno sami pokrili tudi za prihodnje leto svoje potrebe. Ker računam na Vašo premišljenost in patriotično stremljenje, katero boste uporabili za izpolnjenje svojih nalog, Vas prisrečno pozdravljam.

Ekspozé grofa Goluchowskega.

(Izjavno poročilo)

DUNAJ 16. Minister za vnanje stvari, grof Goluchowski je v današnji seji odseka za vnanje stvari ogrske delegacije razvil svoj ekspozé.

Povdarjal je predvsem obnovitev že četrto stoletja obstoječe trozveze, katere da tvori trden temelj našej politiki. Trozveza pa da dovoljuje dovoljno in zadovoljivo akcijsko svobodo v svrhu zastopanja specijelnih interesov posameznih zveznih vlasti. Minister je povdarjal, da je bilo obnovljenje trozveze vsprejeto splošnim zadoščenjem, čeravno se tu pa tam še sedaj pojavljajo nasprotniki

remu ni bilo nič sveto. Mar ni bilo zanjo strašno, ko je v možu, kateremu se je Milica udala radostno, spoznala samopašnika? Njen ljubljani otrok je bil torej na robu prepada. Imela je o tem strašno gotovost in ni se upala ustaviti pri njej; kajti pred grofco je trepetala. Vedela je že naprej, da Milica ne bo slušala nobenih modrih svetov, nad to, nasproti njej železno, nasproti drugim povsem mehko dušo ni imela moči. Njena rahlostnost bi jo spravila do tega, da bi se zanimala za nesrečne posledice strasti, upravičene s plemenitim zapeljivčevimi lastnostmi, toda njena hči je sledila nagonu koketnosti in markiza je zaničevala grofa Alfreda de Vandenesse, ker je vedela, da je mož, ki svoj boj z Milico smatra za partijo šaha. Dasi je Alfred de Vandenesse navdajal nesrečno mater s strahom, je bila vendar primorana skriti zadože vzroke svoje mržnje v najglobokejšo gubo srca. Z markijem de Vandenesse, Alfredovim očetom, je bila zvezana v iskrenem prijateljstvu. In bilo je to v očeh sveta časti vredno prijateljstvo. To prijateljstvo je dovoljevalo mlademu možu

trozveze, kateri jo pa kritizirajo le radi tega, ker jim je sploh le do kritiziranja vsega obstoječega. Tem opozicijsalcem pa da pomagajo tudi inozemski elementi; posebno obžalovanja vredno pa da je dejstvo, da taka hujškanja prihajajo ravno iz zveznih držav.

Iredentistične demonstracije.

Na to se je minister baval z iredentističnimi demonstracijami v Italiji, katerim pa ne pripisuje nobene važnosti, ker je dotičnim življenjem le ta namen, da prizadevajo težave svojej vladi.

Govornik je na to pohvalil italijansko vlado, ki je tem demonstracijam stopila tako energično na prste. Postopanje italijanske vlade da je najprimernejše sredstvo v iztreženje dotičnih elementov in v obvarovanje dobrih razmer pred resnim kaljenjem.

Rusija in Avstrija.

Minister baval se je potem z obojema med našo in rusko državo, kateri postajajo vedno bolj prijateljski in prirčnejši. Najbolji dokaz, da ostane sedanje prijateljsko razmerje do Rusije trajno, so sedanji balkanski dogodki, ki so dovolj težko skušali to razmerje. Ker so pa te trde skušnje srečno prestane, nadejati se je pomnoženja mirovnih garancij. Govornik je zadoščenjem konstatiral, da so se izpolnile nade, stavljene v petrogradski govor iz l. 1897. Spoznanje da ni povoda za politiko nezaučnosti med našo državo in Rusijo dovelo je do soglasja v umevanju in presojanju tekom časa navstalih vprašanj, kar je osebite vrednosti ravno v sedanjih momentih.

Balkansko vprašanje.

Grof Goluchowski je prešel na to k balkanskemu vprašanju, katero da temelji na varovanju samostojnosti balkanskih držav in vpoštevanju turškega posestnega stanja.

Kljub vsem opominom se Turčija ni dala pregovoriti, da bi opustila pogubni upravni sistem. Valed tega sta se ruski in avstrijski kabinet najprej pisмено potem ustmeno leta 1902. o bivanju ruskega ministra za notranje stvari, grofa Lamsdorfa na Dunaju, sporazumela glede skupnega postopanja v saniranje nevzdržljivih odnosov na Balkanu.

Nova smer v balkanski politiki.

Pred vsem se je spoznala potreba kreniti na drugo pot, nego je bila ona, po kateri se je o tej zadevi hodilo do sedaj in odvzeti reševanje balkanskega vprašanja neokretnemu evropskemu koncertu in vzeti to stvar v dveh v roke. Ko je bilo to ustanovljeno, šlo se je le za to, da se sestavi primerni akcijski načrt, ki bi obvaroval Evropo velikih pretresaljev ter ne bi evropskega miru izpostavljaj nevarnim prekuojam. Prvotna misel o združenju vseh takozvanih makedonskih vilajetov v jedno avtonomno deželo s kristijanskim generalnim guvernerjem na čelu, je bilo

treba opustiti, prvič, ker bi se bili proti temu najodločnejše uprli mohamedanski elementi, drugič, ker se z otvoritvijo druge Vzhodne Rumelije ni hotelo kršiti skupnosti turške države.

Da bi se pa vendar došlo do ozdravljenja balkanskih zmešnjav, sestavil se je drugi načrt, katerega so velevlasti odobrile in katerega je tudi Sultan vsprejel. Čeravno se nikakor ne trdi, da bi bil ta načrt, ki je v svojih podrobnostih dovolj znan javnosti, popoln, vendar je neopravičeno nezaupanje, katero se mu izkazuje in je minister prepričan, da se s trdnostjo in vstrajnostjo na podlagi tega načrta vendar pride do tega cilja.

Ustaši in bolgarska vlada.

Minister je obsojal postopanje Macedoncev, ki zametujejo ta načrt in ki se ne zadovoljujejo z nobenimi odredbami, ako iste ne odgovarjajo njih končnim, dalekosežnim ciljem. Revolucionjski komiteji, kojih ovradne vodstvo je v Bolgariji, zapričeli so uprav mrzličavo delovanje, da bi preprečili nastojanja obeh vlad ter da bi med njiju zanesli razdor. Grof Goluchowski žigosal je vedenje bolgarske vlade nasproti postopanju ustašev in je dejal, da je bila tozadevna brezbriznost bolgarske vlade uprav kaznjiva ter zelo podobna strankarski toleranci.

Ko pa ni bilo mogoče nikakega dvoma več o resnosti našega odloka — dejal je minister — začeli so revolucionarji še besnejše nastopati in so hoteli s tem izzvati turške grozovitosti, kar se je tudi posrečilo.

Jasno je, da se je moralo o takih razmerah zaustaviti reformno delo in to toliko bolj, ker Turčija valed postopanja ustašev, katero jej je prav prišlo, ni hotela več slišati o izvrševanju reform. Oba kabineta pa sta krepko vstrajala na svojem stališču in sta najresnejše opozarjala bolgarsko vlado in turško vlado o pogubnosti njiju postopanja.

Nadalje se je izkazala potreba, da se je reformni program, kar se tiče načina izvajanja v marsikaterih točkah spopolni, v kar je dal priliko sestanek v Münzsteg-u.

Minister je na to tolmačil tozadevni elaborat, iz katerega se da posneti, da sti obe vladi najresnejše zapričeli delo, da vestno rešite njiju nalogo. Veselile so prišlo do spoznanja, da Turčije ni mogoče odvrti od nje samomornega postopanja, ako se ne uvede efektivno nadziranje nad njenim izvajanjem reform.

Minister je povdarjal, da se vlada ne bo dala motiti v svojem nastopanju in da vidi v trdnem sporazumljenju s petrogradskim kabinnetom in v lojalnem podpiranju signatarnih vlasti resno jamstvo za končni vseh zapričete akcije. Minister je izrazil nado, da se v Carigradu, kjer je sultanova modrost in politična bistrovodnost z vsprejetjem mürzsteskikh sklepov zmagala nad mnogimi intrigami, na-

bala, da ji izpodleti, nego pa da zadobi novo onih njenemu sreč tako perečih ran, ki so jej vzele vso pogumnost. Njena materina ljubezen je bila: ljubiti svojo hčerko, se je bati, bati se sunka bodala in mu iti nasproti, Materinski čut v ljubečih sreih je tako širen, da mora mati, predno postane brezbrizna, ali umreti, ali pa se nasloniti na kako veliko moč, vero ali ljubezen. Ko pa je bila vstala, je bil predočil markizi usodepolni spomin na razne navidezno majhne stvarnosti, ki pa so v moralnem življenju veliki dogodki. V resnici razkriva neredkokedaj ena sama krenja celo dramo, en glas besede raztrgava celo življenje, brezbriznost pogleda uničuje najresnejšo strast. Markiza d'Aiglemont je bila videla, žaličog, preveč takih krenenj, slišala preveč takih besed, dobila preveč teh, za dušo groznih pogledov, da bi jo spomin mogel navdajati z upi.

Vse jej je pričalo, da jo je Alfred zadržal v hčerinem sreč, kjer ona, mati, ni ostala toliko kakor veselje, kolikor kakor dolžnost.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

VI.

(74)

Starost kaznjive matere.

Približno šest mesecev je bilo minolo, odkar je odpotoval grof de Saint Héreen, da izvrši neko politično poslanstvo. Mej njegovo odsotnostjo se je Milica kratkočasila, ki je spajala s svojeglavno voljo razvajenega otroka vse nečimurnosti elegantne dame, bosti to že iz lahkomišelnosti, bosti, da se pokori tisočim ženskim koketnostim in da morda poskusi njih moč s tem, da se igra s strastjo umnega, a brezsrčnega moža. Gospa d'Aiglemont, ki se je bila po dolgih izkušnjah naučila spoznavati življenje, presojači moške in se bati sveta, je opazovala napredovanje te ljubezenske spletke in slutila konec svoje hčerke, videla jo padati v roke moža, kate-

perjenimi proti reformni akciji, slednjič vendarle prepričajo, da Rusija in Avstrija v tej zadevi ne nastopata kakor sovražnici, marveč kakor nesebični prijatelji. Turčije in da ni na korist Turčije, ako se na vse možne načine skuša ovirati reformno delo, marveč da le svoj lastni obsej postavijo v nevarnost, ako ne bodo lojalno upoštevali zahteve obeh vlasti, katere jedine jih morejo rešiti pogina. Vse to naj bi na Porti resno premislili, predno ne bo prepozno in dokler iz sedanjega kaosa ne nastanejo razmere, ki onemogočijo vsako rešitev.

Slednjič se je minister se svojim opominom obrnil do bolgarske vlade, katere je zatrdil, da se bo pazno nadzorovalo njeno vedenje nasproti ustaškemu gibanju ter da se Bulgarijo popolnoma prepusti njenaj lastni osodi, ako ne prilagodi svoje politike volji vlasti in ako ne bo nje postopanje tako, da odvrne od nje vsak sum glede kaznjive so-krivde z ustaši.

Položaj v Srbiji.

Na to se je minister spomnil tragedije v Beligradskem koraku ter menil, da je Avstro-Ogrska kakor najbližja in najbolj intereso- vana vlast morala priznati novo narodno dinastijo, kajti sicer bi se bila Srbija nemogoče odtegnila anarhiji, ki ji je preti- la. Sploh pa tudi nismo smeli otežiti novoizvoljenemu kralju njegovo obsežno nalogo. Nadejati se je, da uredi tudi kralj Peter zabljuje razmere ter da najde v tem srbskem narodu vso oporo k svojemu prerogativnemu delu. To delovanje pa se mu bo posrežilo le tedaj, ako se Srbija odreče raznim političnim zmotam ter spozna pravo vrednost našega prijateljstva.

Romunska in Grška.

Nadalje je minister konstatiral, da sti toliko Romunska kolikor Grška pokazale nasproti dogodkom na Balkanu popolno politično zrelost ter se izkazale zanesljivimi oporami na velikem stremeljenju po svetovnem miru.

Splošno politično stanje.

Preidši na splošno politično stanje je minister povdarjal, da se čimdalje bolj poka- zuje stremeljenje po zvišanju garancij za splošni svetovni mir ter v odstranjenju ostrih nasprotstev potem pomirjevalnih dogovorov. Doseganje teh ciljev so posebno povpeševali v zadnjem času mnogobrojni mejsebojni obis- ki raznih prijateljstvenih vladarjev in med temi ne malo oni na našem dvoru. Slednjič se je minister spominjal smrti občespoštovanega papeža Leva XIII. in naglašal, da se je zadnji konklave izvršil popolnoma srečno in zadovoljujoče. Prigodom tega se je minister pečal bolj obširno z raznimi menenji, kontro- verzami in kritikami glede izvrševanja tako- zvanega veto-prava se strani Avstro-Ogrske ter je naglašal, da ni utemeljeno ni zanikanje istega, ni nimenje, da bi izvrševanje tega prava, bilo le neopravičeno prisvajanje ter umešavanje svetovne vlasti v cerkvene za- deve. Četudi ni rimsko-katoliška cerkev nikoli izrečno priznala to pravico in četudi se ne nanaša na nikak izrecen zakon, se je vendar tekom stoletij udomachila ter so jo po- novno izvrševali Habsburžani zajedno z Fran- cosko in Špansko in sicer vedno po kakem kardinalu o katerem se ne more predmnevati, da bi se lotil kakega nekanoničnega dejanja. Nadalje ni sveti kolegij še nikoli uležil for- malni protest proti pravici veta nego je še vedno upošteval isto. Sicer pa izraža sedanjí veto le željo ali svaritev ter ne more imeti upliva na že izvršeno volitev, kajti vlasti ne razpolagajo z kakimi materijalnimi sredstvi, da bi dejanski uveljavile svoj veto, ako bi ga sv. kolegij ne hotel upoštevati. Odločno pa je zavrnil minister trditev, da bi bila Avstro-Ogrska izvršila svojo pravico veta kakor reprezentantinja kake politične kon- stelacije. Avstro-Ogrska se je ravnala le po lastni inicijativi in odločitvi. — Sklepom je minister priporočil, naj bi delegacija sprejela proračun ministerstva vnanjih stvari.

Razprava o ekspoziciji.

Odsek je sprejel z odobravanjem ekspozé ministra Goluchowskega ter pritrdil predlogu poročevalca Falka, naj se dà tiskati ekspozé ter naj se o njem razpravlja pri debati pro- računa ministerstva za vnanje stvari. Zdru- ženi odsek četvorice ogrske delegacije je sprejel po daljšem razpravljanju dvamesečni proračunski provizorij vojnega ministerstva ter izjavil, da bo podrobna razprava o na- stalih vojaskih vprašanjih na mestu ob raz- pravljanju vojnega proračuna. Nadejati se je,

da se posreči zadovoljujoče poravnati nav- stala navakrižja. Vojna uprava se je defi- nitivno odločila za bron pri novih topovih. Cevi so skoro dovršene, drugi glavni deli pa se izroče privatni obrti. Strokovni poskusi so podali popolnoma zadovoljujoče rezultate. Plenarna seja ogrske delegacije za raz- pravljanje o računskem provizoriju bo jutri popoldne.

Pogovor cesarja z delegati.

DUNAJ 16. Po vsprejemu je cesar go- voril z delegati. Govore s češkimi delegati je cesar žigosal način postopanja istih v parla- mentu. Delegat Stransky je dejal cesarju: »Ako Nemci ne zapuste svojega stališča, nasprotnega češkemu vsučilišču v Brnu, ostane tudi sedanja inicijativa za sporazum- ljenje brez vspeha.«

Cesar je odgovoril: »Morda se pa vseeno posreči.«

Obrajen proti Kramaru je dejal cesar: »Česka stranka gotovo nima pravice pritože- vati se, da je tlačena.«

Kramar: »Ako šestmilijonski narod nima istih pravic z drugim narodom, potem se sme reči, da je ta narod tlačén.«

Delegat Kaftan je izrazil željo, da bi se bolj upoštevala ekonomska vprašanja.

Cesar mu je odgovoril: »Predpogoj za rešenje teh vprašanj obstoji v spremembi političnega vedenja Čehov.«

Del. Biankiniu je rekel cesar: »Vi povsod ropotate!«

»Kje, Veličanstvo?« je vprašal Biankini. »V državnem zboru, v deželnem zboru, povsod!«

Biankini: »Kadar kdo trpi, vpije!«

Ekspozé ministra Goluchowskega in ogrska delegacija.

DUNAJ 16. Od ministra za zunanje stvari, grofa Goluchowskega razviti ekspozé o zunanje-političnem položaju, je bil v da- našnji odborovi seji ogrske delegacije z odo- bravanjem vsprejet.

Brzobjavne vesti.

Predsednika delegacij pri cesarju.

DUNAJ 16. Oba predsednika delegacij sta izrekla pri današnjem vsprejemu delegacij v prestolni dvorani, svoje zadovoljstvo radi obnovljenja trozveze, nadaljnjega sporazum- ljenja z Rusijo in o dobrih odnosajih z vsimi zunanji državami, kar daje novo jamstvo za ohranjanje miru in kar bo velike vred- nosti z ozirom na obnovenje trgovinskih pogodb.

Oba predsednika sta izrazila patrijotično zadovoljstvo radi splošnega spoštovanja ce- lega sveta do cesarja, kar se je videlo pri zadnjih obiskih monarhov. Nagovornika sta končala s čestitkami monarhu. — Oba go- vora sta bila vsprejeta z navdušenimi »Hohe« in »Eljen« klici.

Eksplozija na morju.

MARZELJ 16. Na krovu italijanskega parnika na tri jambore »San Leonardo«, ki je, nakrean s petrolojem, dospel sem iz Fi- ladelfije, dogodila se je danes močna eksplo- zija, radi katere je zgorel ves parnik. Dva moruarja sta bila ranjena, a dva zadušena. Ogenj je posegel na kakih 30 tovornih va- gonov, ki se nahajajo na obali in na neki parnik, ki je nakrean s kalcium-karbidom.

MARZELJ 16. Radi eksplozije na krovu »San Leonarda« je bilo mnogo oseb, ki so se nahajale v kritičnem trenutku na obali, vrženih na tla. Bati se je, da eksplozija na levi strani goreči parnik, ki je nakrean s kalcium-karbidom. Gasilec so nasproti ognju brez moči. Ogenj v poslopju trgovinske zbor- nice je bil v kali zadušén. Četudi se zdi, da je nevarnost radi jugovshodnega vetra od- stranjena, pričakuje se vsaki trenutek eksplo- zija gorečega parnika. Do sedaj so bili 4 ranjenei prenešeni v bolnišnico. V mestu vlada veliko vznemirjenje.

Vihar na morju.

SANTANDER 16. Avstrijski parnik »Epidauros«, ki je bil na potu iz Newporta v Genovo, je prispel v tukajšnje pristanišče z velikimi poškodbami. Istega je pretekle noči okoli 11. ure zalotila silna nevihta. Istrgan je bil most in vsi rešili šolni. Bu- solne, pomorske karte in mnoge kabine so bile uničene, a drugi prostori poplavljeni. Parnik, ki je izgubil smer, je mogel priti v Santander, ker se je našla ena stara busola. Posadka, obstoječa od 24 ljudi, se je vsa rešila, ali ranjeni so bili vsi. Kapitan Haggin je debil od avstro-ogrškega konzula in od pomorskih oblasti pomoči. Parnik kaže za- losten izgled.

Končan štrajk.

BORDEAUX 16. Štrajk pristaniških de- lavcev je končan.

Položaj v vshodni Aziji.

TOKIO 16. Jutri se snide svet starih državnikov na posvetovanje o odgovoru Ru- sije Japonski. Izgledi so zelo temni. Naku- povanja grejo tukaj stalno nazaj. Misli se, da so stali kulisanski ustaši, katerih predvče- rajšnji nemiri so bili vzrok za izkrcanje ja- ponskih mornarjev v Mokphu, v japonski službi. Koreanska vlada se kaže ogorčeno radi vedenja poveljnika japonske vojne ladije »Saiyen«, ki je zapovedal streljati na gručo ljudstva; ali vseeno se upa, da ostane stvar lokalnega pomena. Ustaja v Mokphu ima za posledico splošni bojkot japonskih trgovcev od strani koreanskih eksporterjev. Tukaj se misli, da dobi ena od onih ruskih vojnih ladij, ki se sedaj nahajajo pred Chemulpom, povelje, da odpluje v Mokphu.

Demisija grškega ministerstva.

ATENE 16. Ministerski predsednik Ralli je predložil kralju demisijo in je od- svetoval razpuščenje zbornice. Najbrže da bo sestavljeno poslovno ministerstvo, ki skliče zbornico.

Z občnega in javnega zbora političnega društva »Edinost« dne 8. decembra 1903 pri sv. Ivanu.

Zaključna beseda predsednika.

Predsednik, g. prof. M. Mandić je zaključil zborovanje nastopnim kratkim, a je- drnatim govorom:

Ker se ni nikdo oglasil več za besedo, morem preiti k zaključanju današnjega zborovanja. Z zadoščenjem [morem konstatirati, da so bile razprave velenimive in častne za vas zborovalce, ker bile so, da-si jako ži- vahne, prek in prek dostojanstvene. Da-si smo v tem ali onem različnega mnenja, ven- dar se naše razprave vrše v bratski ljubavi. (Ploskanje in živio-klici). Zahvaljujem se vam najprej v imenu novega odbora na zaupanju, izkazanem nam z enoglasno izvolitvijo. Za- hvaljujem se vam na prekrasnem vedenju va- šem, na katerem morete biti ponosni vi in smemo biti mi, izlasti danes, ko sta vas vi- dela odlična slovanska gosta (Frenetičen aplavz in živio-klici). Ali, častiti zborovalci: s tem, da ste nas izvolili v odbor, ste storili le en del svoje dolžnosti. Sedaj je vaša dol- žnost, da vršite tudi drugi del, da nam po- magate nositi breme, ki ste nam je naložili. Kajti odborniki sami — pa naj so še tako delavni, pridni in požrtvovalni — ne morejo sami vršiti vsega dela! Naš delokrog je pre- obširen. Nam je skrbeti za mesto tržiško, za njega okolico in za eno (severni) del Istre. Bratom v Istri moramo biti mi na roko. Zato vabim danes prijatelje in rodoljube: pod- pirajte nas moralno in gmotno! Taka vza- jemna podpora je potrebna tem bolj, ker je proti nam toliko nasprotstva — in to tudi od zgoraj. Trije so dogodki, ki pričajo o tem nasprotstvu. Slovenski županje so bili prosili, da bi bili vsprejeti od vladarja in — niso bili vsprejeti. Jednako so prosili slovenski učitelji in — niso bili vsprejeti. Najbolj živo v spominu vam je gotovo, kako so povodom groznih dogodkov na Hrvatskem jugoslovan- ski poslanci prosili advdience in — niso bili vsprejeti (Vrvenje in gibanje po vsej dvorani). V vseh teh slučajih so se vladni krogi po- stavili med vladarja in naš narod (Vskliki ogorčenja). C. k. vlada se je postavila na vrata, da nismo mogli pred vladarja (Po- novni pojavi ogorčenja). To je dokaz, da iz- višine vladnih krogov nimamo ničesar priča- kovati. (Vseobče pritrjevanje). Mi se moremo naslanjati le na-se in svoje sokrivne brate, ki nas ljubijo in nam gotovo ne odrečejo svoje pomoči. Zaključujem z vsklikom: Živelo po- litično društvo »Edinost«!

Tako smo zabeležili vse važneje momente s tega zanimivega zborovanja. Ostaja v pri- občenje le še obširno odborovo poročilo o de- lovanju društva v minolem društvenem letu. V svoje posebno zadoščenje je pokazal tudi letošnji občni zbor, kako se od leta do leta dviga nivó naših razprav, kar je zopet v to- lažilno znamenje, da naše ljudstvo — ker se teh razprav udeležujejo tudi najpriprostejši ljudje — dozoreva politički. Če ne bi bilo naše politično društvo doseglo nič drugega, je že to šolanje naroda velika in neutajljiva njegova zasluga.

Pripomniti bi še bilo, da je po preda- vanju o položaju v Makedoniji ostala zbrana lepa družba pri čaši vina. Odlična gosta sta

bila predmetom splošne pozornosti od strani našega ljudstva, kar jima je bilo v vidno ra- dostno presenečenje. Gosta sta šla med-nje in zabeležena vredno je, kako so naši pri- prosti okoličani na ljubko-priprosto način da- jali izraza svojemu začudenju, ko so videli, da jih slovanska gosta tako dobro umeta. Improviziral se je tudi precej močan pevski zbor, ki je odpel par lepih zborov. Ko so pevec zapeli »Hej Slovani«, se je vse občin- stvo dvignilo kakor na migljaj in snelo klo- buke. Ob tej spontani ovaciji misli slovan- skega bratoljubja nista mogla gosta svojega ganotja in izlasti bolgarskemu odposlaneu Stojančevu se je utrnula iz očesa solza ra- dosti...

Za vzgajanje konceptnih uradnikov v po- litični upravni službi.

Gospod dr. Koerber je zopet izdal na- redbo — in jako pametno naredbo! To moramo pripomniti hitro. Če bi za dobro upravo zadoščali lepi govori in skrbno se- stavljene naredbe s primernimi nauki: uprava države na vseh poljih bi morala biti že re- organizirana in modernizirana, odkar jo vodi g. dr. Koerber. Sedaj izdaja mož naredbe kakor ministerski predsednik, sedaj kakor mi- nister za notranje stvari, sedaj kakor mi- nister za pravosodje. Najnovejšo svojo naredbo je izdal kakor minister za notranje stvari in se ista tiče vzgajanja konceptnih uradnikov v politični upravni službi. Dr. Koerber pravi načelnikom deželnih vlad, da ne zadošča, ako se konceptni uradniki seznanjajo le s službo v prvi in dragi instanci, ampak potrebno je, da se po večletnem službovanju na različnih okrajnih glavarstvih čim »najbolje seznanjajo z razmerami dežele in prebivalstva.

Gospod Koerber je tu zadel ob odprto rano. Ravno v politični službi je elementov, ki se — ker so izšli iz sfer, ki niso v ni- kaki dotiki z maso narodom — kar zgražajo pred vsako dotiko z naroda, zbok česar ne morejo poznati potreb dežele in prebivalstva, in če jih morda tudi nekoliko poznajo, pa se jim tista misira plebs ne vidi vredna, da bi se tak imeniten gospod pehal radi nje. Pri- poročilo dr. Koerberja je torej kaj umešno in potrebno. Toda rekli smo že: kako bi bilo pomagano s samimi lepimi naredbami. Ali ni! In tudi s to ne bo. S takimi nare- dhami se sicer pripoznaava, da tu in tam treba remedure. Ali kadar-koli prihajajo pritožbe iz prebivalstva, potem je tudi g. Koerber istotak kakor vsi vladni možje: njegova je- dina skrb je, da brani svoje organe in dela s tem iluzorične vse svoje opomine.

Hrvatski sabor.

V torek so otvorili hrvatski sabor, ki je sklican le na kratko zasedanje. Ban Peja- čević se je predstavil saboru in razvil svoj program, katerega karakteristikon je ta, da ja to program ogrskega ministerskega pred- sednika grofa Tisze. Ban je povdarjal »ne- razdružljivost« obeh kraljev in (Hrvatske in Ogrske) in obeh narodov, hvalil se je s pri- jateljstvom Tisze in je naglašal potrebo »do- bre in poštene« uprave. Govoril je tudi o ljubezni do naroda — — aristokrat-ma- djaron o ljubezni do ubozeza naroda — — Ban Pejačević stoji čvrsto na stabsku prej- šaje, Khuenove vlade glede odnošajev Hr- vatske do Ogrske. On stoji čvrsto na onem programu po katerem se uničuje hrvatski narod in negira samostalnost Hrvatske. —

Novi hrvatski ban grof Pejačević morda ne bo tako brutalen kakor je bil njegov zloglasni prednik, on morda ne bo zapovedo- val klati hrvatskega naroda, ali »pomagal Hrvatom vseeno ne bo, ker velikaš madja- ronskega mišljenja ne bo imel srca za izmu- čeni hrvatski narod.

Na banov program so odgovorili trije poslanci: Bresziensky, dr. Frank in dr. Spevec. Prva dva, kakor opozicijskalca, sta tudi govorila v opozicijskonalnem duhu; a dr. Spevec pa, ki je člen vladne večine, je go- voril tako, kakor bi govoril vsakemu novemu banu — — Ti ljudje si sploh ne morejo drugače misliti svoje politične ekzistence, nego v službi sodobne vlade. To je tudi najko- modnejše, ako je vlada kaj predložila, gla- sovati za predlog, ob enem pa a limine odbijati vsaki preglog opozicije. Na tak način se berejo lepe dijete, v saboru ni treba go- voriti, a pred narodom ni treba polagati računov, ker o volitvah jim pošilja vlada bajonete, in bajoneti jih volijo za poslance, ako jih narod ne bi hotel. — — Pred bajo- neti ne-traba polagati računa!

V karakteristiko madjaronskih poslancev naj navedemo ta slučaj iz otvoritvene seje sabora. Govoré o finančialnem stanju Hrvatske je menil eden opozicijskih poslancev: »Potapljamo se v dolgovi!« — Eden madjaronskih poslancev pa je odgovoril hladnokrvno: »Vse dela dolgove, pa zakaj ne bi jih tudi mi?« —

Poslanec Rubetić (opoz.) je stavil predlog, da se prekliče izključenje poslancev Harambašića, Vinkovića in Tuškana, kar je pa večina, naravno, odklonila, ne da bi bila niti motivirala tako postopanje. —

Tako je minola otvoritvena seja hrvatskega sabora. —

Italijanska komora

se je predvčeršnjim zopet bavila z dogodki v Inomostu in sicer v nadaljevanju razprave o vsanji politiki Italije. Več govornikov je očitno vladil, da je premeška, na obrambi interesov italijanstva v inozemstvu. Vedenje avstrijske vlade so pa označali naravnost kakor nekorektno in neoljalno. Poslanec Fradeletto pa je menil, da v nemških krajih sploh in izlasti tudi v Nemčiji sami narsčša protitalijansko gibanje. Ta govornik je očitno avstrijski vladil, da je povodom dogodkov radi vseučilišnega vprašanja kršila nasproti Italiji dolžno uljudnost, češ, da niti toliko obzira ni imela, da bi bila obvestila italijansko vlado, da namerja prepovedati svobodne vseučilišne tečaje v Inomostu.

Ob vsem spoštovanju, ki ga gojimo do razburjenja Italijanov radi dogodkov v Inomostu, ne moremo potajiti svojega začudenja na tem očitjanju. Mi res ne vemo, po katerih pravilih, veljavnih za mednarodno življenje, bi mogli Italijani zahtevati, da bi morala avstrijska vlada še le obveščati italijansko, če hoče kaj ukreniti glede avstrijskih notranjih stvari?! Seveda pravijo v Italiji, da vseučilišno vprašanje je kulturna stvar, ki mora zanimati ves narod. Ali mi bi hoteli vedeti, kaj bi rekli v Italiji, ako bi komu v avstrijskem parlamentu prišlo na misel, da bi interpelliral radi šolskih odnosov med beneškimi Slovenci?!

V razpravo je posegel tudi znani begun Barzilai. Govoril je seveda po svoji navadi. Tudi on je očitno avstrijski vladil, da ne spoštuje narodnega spoštovanja in narodne dedščine Italijanov. Stališče Barzilai-evo je znano: po njegovem niti ni državnih mejnikov med avstrijskimi in Italijani v kraljestvu. Očitno je italijanskemu ministru za vnanje stvari Tittoniju, da je glede vseučilišnega vprašanja v Trstu preoptimističen. Vara da se, ako veruje, da se italijansko vseučilišne v Trstu res ustanovi tako hitro.

Minister Tittoni je odgovarjal kakor je moral, ker — je minister. Skušal je opravičevati vedenje avstrijske vlade, češ, da dogodki so opravičili nje bojazen, da se bo kalil javni mir. Dogodki v Inomostu da niso nič drugega nego epizoda v splošnem narodnostnem boju, ki se bje v Avstriji. Kakor akcija Nemcev v Nemčiji avstrijskim Nemcem v prilog ne škoduje zvezi med Avstrijo in Nemčijo, tako da tudi akcija Italijanov avstrijskim Italijanom v prilog ne more škoditi prijateljskim odnosom med Avstrijo in Italijo. Potem je minister Tittoni zlomil še nekoliko kopja za trozevo, a se je potem — kakor da se mu posebno mudi — hitro umaknil v zavetje italijansko-francoškega in italijansko-angleškega prijateljstva.

Tako se je torej izmuznil g. Tittoni. Ali ob vsem prizadevanju, da bi čim lepše kazal korektnost vedenja oficijelne Italije do Avstro-Ogrske, je vendar običlil tam, kjer vedno t čl oficijelna Italija — pod istim klobukom z irredento vred. Tudi on reklamira za Italijane v kraljestvu pravico do akcij avstrijskim Italijanom v prilog. Bitstveno pa je to isto, kar zahtevajo Barzilai in družba. Razlika je le ta, da ti poslednji govore naravnost, oficijelna Italija pa zaklav-zulirano.

Dnevne novice.

V avdijenci pred cesarjem je bil dne 14. t. m. namestništveni podpredsednik g. Teodor Schwarz.

Iz odvetniške zbornice. Delegacija tukajšnje odvetniške zbornice javlja, da se je tržaški odvetnik dr. Alojzij Cambon odpevedal izvrševanju advokature in da ga je torej ta odvetniška zbornica izbrisala iz liste odvetnikov v območju zbornice.

»L'Istria« je prenehala izhajati. V zadnji svoji številki naznanja ta dosednji organ večine deželnega zbora istrskega, da

neha izhajati. Kakor vzrok temu navaja dejstvo, da je nje urednik imenovan deželnim arhivarjem in knjižničarjem. Ta »vzrok« se nam ne zdi posebno veljaven in naše uverjenje je, da je za tem »vzrokom« skrit kak drug resnični vzrok. Pojasnila nam morda daja notica v isti številki »Istrie«, s katero naznanja spremembo na mestu deželnega glavarja istrskega, oziroma imenovanje puljskega župana Rizzija deželnim glavarjem. Tej vesti dodaje »Istria« suhoparno in malobesedno opazko: »Ce ne compiaciamo di questa nomina! (To se pravi nekako: To imenovanje nam je v zadovoljstvo. To pa je že dovolj kratko in dovolj hladno. Manje skoro ni mogla reči »L'Istria«. Najverjetneje se nam zdi torej, da je vzrok prenehanju »Istrie« v zamjenjavi Campitellija z Rizzijem, oziroma o nadvladju puljske nad poreško strujo. Tako imajo tudi gospoda Italijani svoje domače zadeve in zadevice. Samo da imajo oni nekoliko več, nego jo imamo mi Slovenci tiste prepotrebne moralne sile, ki se jej pravi premagovanje samega sebe, ko gre za to, da se skupna stvar ne kompromitira pred svetom! Nad nami Slovenci je neko prokletstvo, da ravno tiste slabosti, ki so na največjo škodo naši skupnosti, najraje razobešamo po vseh listih. Kako je že rekel delavec Andrejčič na zborovanju političnega društva »Edinost«?! Učimo se od nasprotnikov!

Človekoljubje v tržaški bolnišnici. Pišejo nam:

Minoli teden je šel Švagelj Ferdinand v tukajšnje mestno bolnišnico z namenom, da ostane v istej toliko časa, da ozdravi od precej težke bolezni. Čim pa je povedal, da spada pod Goriško, so mu rekli: »Vi morate v Gorico v bolnišnico, ker mi ne vsprejemamo več bolnikov z Goriškega!« — Mož je protestiral, sklicuje se na mnogoletno bivanje v tem mestu, na človekoljubni namen zavoda itd. Ker se ni dal odpraviti z lepjo, je vsprejemni uradnik telefoniral nekam — in konečno so moža vsprejeli v bolniško oskrbo.

Kakor v tem slučaju, tako postopajo bolniški organi tudi ob drugih sličnih prilikah, kar gotovo ni človekoljubno in menda tudi — zakonito ni?!

Glede Švagelja pa moramo še posebej povdariti, da je isti po zakonu že Tržačan, ker tuk. c. kr. namestništvo je njegov priziv rešilo že marca meseca in je že zdavnaj minolo 6 mesecev, kar ima tukajšnji mestni magistrat nalogo, naj Švagelju izda dotični dekret.

Po dobi 6 mesecev spada Švagelj pod Trst, tudi če ni še prejel dekreta! Zato je naravnost zlobno, ako sedaj bolnega moža pošiljajo ven iz občine, v katero faktično spada!

Krasen primer našim trgovcem. — Prišla nam je v roke dopisnica, katero je poslala neka mala trgovkinja iz Križevcev na Hrvatskem na neko tukajšnje nemško tvrdko. Ta dopisnica se glasi: »Spoštovani gospod! Poslali ste mi nemški cenik, a jaz sem prava Hrvatica in hočem, da se meni hrvatski piše in hrvatske cenike pošilja!« — — — To dopisnice je pisala preprosta ženska, kar se vidi po pisavi in stilizaciji in zato jo postavljamo v izgleid onim slovenskim trgovcem, ki so tako nezavedni, da mislijo, da store veliko nerednost in da bi se mislilo, da so »neizobraženi«, ako bi slovensko dopisovali! Ako sami spoštujemo svoj jezik, spoštovali ga bodo tudi drugi. Trgovec, ki je dobil to dopisnico, je trd Nemec, pa je rekel: »Tako se ljubi materinski jezik!« Vsa čast vrli hrvatski rodoljubki!

Lahonske nesramnosti. Človek bi mislil, da so tržaški sinovi pradaune kulture sedaj, v XX. stoletju, kulturno že toliko napredovali, da spoštujejo drugoderca! Ali kdor bi mislil tako — pametno in civilizirano, bi se jako motil. Tukajšnje okr. blagajno ima sedaj pod direktno nadzorstvom naš sl. magistrat. Ako pa greste tja, ker ste tam vpisani in zahtevate kaj v slovenskem jeziku, vas zavračajo takoj z žaljivko: »Tu se ne govori šč a v o!«

Gospod dr. Viggini je inteligentna oseba, a mož premalo nadzoruje svoje podrejenec, ker bi sicer — vsaj mi menimo tako — vendar ne dopuščal, da kak podrejeni mu bedasti fanatik žali one, ki znašajo svoje žulje v okr. blagajno in s tem redé tudi ravno isto predrzno zalogo. Mi pričakujemo, da g. dr. Viggini pouči podrejene mu službenec, kako imajo ravnati z onimi, katerih tedenski domski veljajo ravno toliko, kolikor veljajo doneski laških členov.

Domovinsko pravico v Trstu sta izvojevala gospoda: Matija Čudvot iz Prema in Ivan Šusteršič iz Velikega Dola na Krasu.

Za »Boženico« so darovali gg.: Jovo Kovacevich 20 K, Ema Campa 10 K, Pavla Vučković in Matija Murovec sv. Lucija po 4 K, Josip Novak župnik Povir in Ivan Čaharija Nabrežina št. 151 po 4 K, Zmagoslav Vadnou c. k. poštni uradnik Opatija, Marko Vales kurat v Branici in dr. Viktor Gregorić okrožni zdravnik Sežana po 3 K, Ant. Kjuder Barkovlje, I. M. M. Prosek, Fran Turšič c. k. nadkom. fin. str. Pulj, Janko Ponebsek c. k. višji davč. nadzornik Rudolfovo po 2 K, Štefan Jenko duhoven Podgraje (Il. Bistrica) 1 K 90 st., Ivan Dovgan c. k. fin. nad. Tržič 1 K. Iz pušice g. Milana Nabergoj 3 K, g. a. Marija Dekleva 4 K, gdč. Ana Čok Lonjer 2 K in gdč. Amalija Čok Lonjer 1 K.

Odbor »Trgovskega izobraževalnega društva« vabi vse člene na volilno posvetovanje, katero se bo vršilo dne 17. t. m. ob 9. in en četrt uri zvečer v društvenih prostorih v ulici Torre bianca št. 16, I. n.

Odbor.

Dva znana ptlča 20-letni Josip Maganja in 25-letni Karol Zuban, po poklicu oba tatova, sta včeraj ukradla z nekega voza v ulici Pescheria dežni plašč vreden 20 kron. A k sreči — ali, prav za prav k njiju nesreči — je voznik opazil pravočasno, da dežnega plašča ni več na vozu. — Ogledavši se okoli je voznik videl tatova, ki sta bežala z ukradenim suknjo. Stekel je za njima ter ju dal aretovati. Suknjo je vzel voznik nazaj, tatova sta pa dva redarja spremila na policijo a od tu v zapor v ulico Tigor. Maganja in Zuban sta oba že jako dobro znana na policiji, prvi je tudi izgan iz Trsta ter bo moral odgovarjati ne samo radi zločina tatvine, marveč tudi radi prestopka proti izgonu.

Nemarnost. Neka družina, stanujoča v ulici Alighieri št. 6, ima na hrani 11-letno siroto Josipino Smerdu. Pred par tedni je deklica kupila prstan za — par krajcarjev ter si ga nalaknila na mezinec leve roke. Ker pa je bil prstan pretesen, jej je začel prst otekati vse okolo prstana. Deklica je trpela grozne muke, katere so postajale vedno hujše in še le danes — po dveh tednih — so jo njeni plačani hranitelji pripeljali na zdravniško postajo. Tu je zdravnik najprej prerazel prstan ter poteni oprdel in očistil bolni prst, glede katerega je izjavil, da, ko bi bili čakali še par dni, bi bil neizogibno iz ubljen. — Prst je bil namreč že začel gniti.

Pri tej priliki je zdravnik opazil tudi, da oni ljudje jako zanemarljajo to siroto glede čistote.

Zob iz ust je izbil. [Učitelj Horwath na nemški šoli v Celju je učenca Frana Marovta tako loputnil po ustih, da mu je izbil en zob, in to edino zato, ker je dečko v slovenskem jeziku zaprosil svojega součenca za nož. To bi bil torej nov — bihoč način, s katerim so začeli nemški učitelji po šolah širiti — kulturo. Kakemu slovenskemu učitelju, ki bi hotel s takim pestnim argumentom vzgajati kaknega nemškutarakega mehkužnega sinčka, bi seveda z vso točnostjo pokazali pot iz šole, ali Horwathu gotovo ne bo motil spanja oni izbiti slovenski zob. In smatrati bo celo za posebno, če mož ne dobi častnega priznanja.

Porotno sodišče.

Včeraj se je imela vršiti kazenska obravnava proti Adolfu Bianchiju in Alojziju Quala, radi žaljenja časti potom tiska in sicer na zatožbo dr. Ernesta Spadonija. A ta obravnava se ni vršila zato, ker je uradno delegirani branitelj tožencev zaprosil, da se delegira drugo sodišče.

Velezanimivo je pa dejstvo, da toženca nista nič vedela, kdo jima je delegiran za branitelja in pa da je ta poslednji zaprosil, da se delegira drugo sodišče, ne da bi mu ona dva to naročila. Eden tožencev je šel včeraj v jutro na sodišče, ker je mislil, da se bo vršila obravnava, a je šel na sodišču zvedel o koraku, ki ga je naredil branitelj!

Trgovina.

Borzna poročila dne 16. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.07—19.09 $\frac{1}{2}$, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratak termin K 239.25—239.85, Francija K 95.—95.30, Italija K 95.15—95.45, italijanski bankovci K 95.20—95.50, Nemčija K

117.10—117.40, nemški bankovci K 117.10—117.40, avstrijska ednotna renta K 100.60—100.90, ogrska krona renta K 99.—99.30, italijanska renta K 101.80—102.10, kreditne akcije K 687.—690.—, državne železnice K 678.—681.—, Lombardi K 88.—90.—, Lloydove akcije K 780.—790.—, Srečke: Tisa K 329.—332.—, Kredit K 475 do 484, Bodenredit 1880 K 292.—296.—, Bodenredit 1889 K 288.—293.—, Turške K 141.—do 143.—, Srbske 2 $\frac{1}{2}$ — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.75	100.70
» » » srebro	100.60	100.55
Avstrijska renta v zlatu	100.70	120.75
» » » v kronah 4 $\frac{1}{2}$ %	100.80	100.80
Avst. investicijska renta 3 $\frac{1}{2}$ %	93.05	93.05
Ogrska renta v zlatu 4 $\frac{1}{2}$ %	119.—	119.05
» » » v kronah 4 $\frac{1}{2}$ %	99.05	99.05
» » » renta 3 $\frac{1}{2}$ %	91.25	91.05
Akcije nacionalne banke	1619.—	1614.—
Kreditne akcije	685.25	688.50
London, 10 Lstr.	239.45	239.40
100 državnih mark	117.15	117.15 $\frac{1}{2}$
20 mark	23.43	23.44
20 frankov	19.06	19.06
100 ital. lir	95.30	95.35
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3 $\frac{1}{2}$ % francoska renta 97.92, 5 $\frac{1}{2}$ % italijanska renta 104.35, španski exterior 69.10, akcije otomanske banke 606.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi —, unificirana turška renta 90.05, menjice na London 251.75, avstrijska zlata renta 102.90, ogrska 4 $\frac{1}{2}$ % zlata renta 103.—, Länderbank 483.—, turške srečke 134.50, parizka banka 113.6, italijanske meridionalne akcije 711.—, akcije Rio Tinto 12.65. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 89.—, Lombardi 3 $\frac{1}{2}$ %, srebro 25 $\frac{1}{2}$ %, španska renta 88 $\frac{1}{2}$ %, italijanska renta 103 $\frac{1}{2}$ %, tržni diskont 3 $\frac{1}{2}$ %, menjice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke —, Mirna.

Tržna poročila 16. decembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.69 do 7.70, za oktober od 7.58 do 7.60. Rž za april K 6.56 do 6.57, za maj — do —. Oves za april K 5.47 do 5.48, za maj K — do —. Koruza za maj K 5.16 do 5.17.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: slabo, brez življenja; prodaja 10.000 met. st. nespremenjeno. Druga žita mlačneje. Vreme: Dež.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 32 $\frac{1}{2}$ %, za marec 32 $\frac{1}{4}$ %, za maj 33 $\frac{1}{2}$ %, za september 34 $\frac{1}{2}$ %, mlačna; kava Rio navadna loco 31.34, navadna reelna 33.38, navadna dobra 39.42.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 39.— frk, za marec 40.— frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za december 16.75, za januar 16.95, za marec 17.30, za maj 17.60, za avgust 18.—, za oktober 18.20. Mirno (Vreme: megla).

London. Sladkor iz repe surov 8 $\frac{1}{2}$ Sh, Java 9.04 $\frac{1}{2}$ Sh. Mirno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.50 do 66.—, za september K — do —, dec.-avg. 64.50 do 65.75, Concassé in Melispile promptno K 69.50 do 70.—, za sept. K — do —, dec.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorenje.) Kava Rio za bodoče dobave. Vzdržano; 25 st. znižanja; nespremenjeno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 14.90, rž za januar 15.—, za januar-april 14.90, za marec-junij 15.— (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 20.60, za januar 20.65, za januar-april 20.70, za marec-junij 20.75 (stanov.). — Moka za tekoči mesec 28.05, za januar 28.15 za januar-april 28.—, za marec-junij 27.80 (stanov.). — Repično olje za tekoči mesec 53.25, za januar 53.—, za januar-april 53.25, za maj-avgust 53.— (mirno). Spirit za tekoči mesec 44.—, za januar 44.—, za jan.-april 44.—, za maj-avgust 43.25 (mlačno). — Sladkor surov 88 $\frac{1}{2}$ usov nov 22 $\frac{1}{4}$ —23 (mirno), bel za tekoči mesec 25.37 $\frac{1}{2}$, za januar 25.62 $\frac{1}{2}$ (slabo) za januar-april 25.87 $\frac{1}{2}$ za maj-avgust 26.87 $\frac{1}{2}$ rafiniran, 57—57 $\frac{1}{4}$. — Dež.

Trgovina se zaklanimi prašiči.

Včeraj je bilo pripeljanih na trg 176 praščev. Kupčija je bila nenavadno jako živahna in se je prodala skoro vsa zaostala zaloga kakor tudi nova. Cena boljše vrsti K 118, slabši pa K 92.

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)
vpisane zadrage z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osušil v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko postopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franco.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine prito požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjačje mazilo, ki z korenito uporabo blaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravlja vse prirasle izrastke na človeškem životu. Je za hribolazce, kolesarje, jezdece neobhodno potrebno. Po pošti franko 2 lončka K 3.50.

Lekarna „Pri angelju varhu“ A. THIERRY-ja v Pregadi pri Rogatecu Sauerbrunn.

Naj se izogibite ponarejanj ter pazi na lončku utisnjeno varnostno znamko. Priporoča se jemati to mazilo vedno za vsak slučaj na potovanja.

Z ozirom na predstoječo opustitev

trgovine

„AL NUOVO NEGOZIO“ (ex PIANO)

na borznem trgu št. 4

se prodaja cela še obstoječa zaloga manufakturnega blaga in konfecij za gospo z jako velikim popustom.

Predzadnji teden.

Božična loterija

Srečkanje nepreklicno dne 29. dec. 1903

1500 dobitkov

razdeljeni v 100 glavnih in 1400 postranskih dobitkov v skupni vrednosti kron 50.000

glavni dobiček K 25.000 in nadaljnih dva druga dobitka po 5000 in 1000 se na zahtevo izplačajo po odbitku postavnega davka v gotovini.

Srečke po 1 krono

se vdobivajo v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih zbiralnicah kakor tudi pri „Lotterie-Bureau“, Spiegelgasse 15.

Potniki v Ameriko!

CUNARD LINE

prevažna potnike naravnost

iz Trsta v Novi-York

z brzim parobrodom „AURANIA“ z 1200 mesti III. razreda in z 300 salon-mesti II. razreda s kabinami in z brzim parobrodom „CARPATHIA“ z 2000 mesti III. razreda in z 400 salon-mesti II. razreda s kabinami.

Cena polne karte za vožnjo, hrano z vinom in vso postrežbo iz TRSTA v NOVI-YORK III. razred, za osebo 180 K

Odhod iz Trsta

„CARPATHIA“ 15. decembra 1903. „CARPATHIA“ 2. februar. 1904.
„AURANIA“ 29. decembra 1903. „AURANIA“ 16. februar. 1904.

Natančneje razjasnjenja, vozne biljete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške postaje iz Nova-Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbljuje

Avstrijski domači glavni zastop Schröder & C. o - Trst

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Naslov za brzojave: SCHRODERCO - TRST.

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzojavno za vozne biljete!

Za praznike!

Najboljše obuvalo po najugodnejših cenah se dobiva le

Julij Romanelli

TRST - Corso št. 12 - TRST

Veliki izbor angleških čevljev za moške od gld. 3.10 naprej rum. „ „ „ 3.30 „

Specijaliteta obuval za dečke.

Za praznike!

Velikanski izbor obleke za moške in otroke, površnje suknje, itd. Loden. Velika množina hač od močnega suknja od gld. 2.50 do 2. — Blago za obleke po meri. Hlače od bombaža za delavce. — TRST - Ulica delle Poste št. 1. - TRST.

ALFRED

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Zaloga obuvala.

Piazza Nuova št. 1.

— TRST —

M. MADRIZ

Zaloga obuvala.

Via delle Poste št. 3.

— TRST —

Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu- in inozemskih tovarn.

Tovarna nadplato ter vseh predmetov te stroke.

Ugodne cene.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolo nijalij, vsakovrstnega olja, najfinej-testenine po jako nizkih cenah, nadjale moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj - Trst.

Železno pohištvo, zreal iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, silvalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Urar F. Pertot Trst ulica della

Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Prodajalnica rokovic in kravat.

A. HUBMAN

TRST Corso št. 19. TRST.

Rokovice glade, prve vrste za gospe, 2 gumba po gld 1. — 3 gumbi po gld 1.20

Rokovice iz švedske ali bele kože za prate, 3 gumbi po gld 1.20

Rokovice glade z volneno podlago za gospe gld 1.60

Rokovice od čiste volne gld .80

Rokovice glade za gospe (angleške vrste) po gld 1.30 do 1.40

Rokovice pristne angleške po gld 1.80

Rokovice za častnike gld 1.10, počastniške 70 novč.

Rokovice angl. od kože gld 1.80

Rokovice glade, dvojnati šev 1.40

Izbor kravat najnovejše mode.

„Ciprija Parizien“ prah za gospe trdke Kiehauser v Gradcu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popravljanje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poškušajo ter sprejemajo naročbe po meri.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12 Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmjerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Zlatar

Dragotin Vekjet

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo otvoreno prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur.

Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Kupuje staro zlato in srebro.

Cene zmjerne.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporočil, komunalnih obveznic, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Fromese izdaja k vsakemu šrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic.

Daje prodajne na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borznar naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali za vloženje knjižice proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne vridga.

Promet s čeki in nakaznicami.